

Athugun á aurburði Tungnaár við Jökulkrók

Helgi Gunnarsson

Greinargerð HG-80/01

Helgi Gunnarsson
80/01

USTOFJUD
Raforkudeild

AURBURÐAR RANNSÖKNIR

Greinargerð um
ferð í Jökulheima
í ágúst 1979

*Staðgerð á austurhlíð Tungnaár
við Jökulhöfð*

GREINARGERÐRASAFN

1980-02-01
Helgi Gunnarsson

Athugun á aurburði Tungnaár við Jökulkrók

Þriðjudag 14. ágúst 1979 ók undirritaður ásamt Guðna Haukssyni frá Reykjavík til Jökulheima.

Tilgangur ferðarinnar var að taka sýnishorn af aurburði við upptök Tungnaár auk þess að taka sýnishorn úr öðrum jökulám á Tungnaár- og Þjórsársvæðinu. Ætlunin var einnig að athuga ísskrið árinna og komast upp á jökulsporðinn og taka sýnishorn af jökulísnum.

Þegar við komum að skála jöklarannsóknafélagsins ókum við rúmlega 1 km vegalengd upp með Tungnaá en þar rennur áin þétt við gjallhól í einni kvísl um 18 m breiðri og dýpið 40 til 80 cm (sjá mynd).

Byrjað var á að setja fastmerki til mælinga á vatnshæðarbreytingum.

Handsýnataka DH-48 var notaður til að taka þau aurburðarsýnishorn sem tekin voru á þessum stað, og var vaðið með hann úti ána. Tekin voru 6 aurburðarsýnishorn það fyrsta kl. 23.00 14.08. og það síðasta kl. 10.00 16.08. sjá töflu 1.

Ekki komumst við að jöklinum til að ná sýnum af jökulísnum. Þann tíma sem við stóðum við var ísskrið það lítið að ekki náðist sýnishorn af því. Rennsli þessarar upptakakvíslar Tungnaár var áætlað meðan við stóðum við á þann hátt að dýpi og breidd þversniðs var mælt og einnig var yfirborðsstraumhraði mældur, niðurstöður eru á mynd 1. Samband milli vatnshæðar frá fastmerki því er við settum upp, og þeim rennslisathugunum sem gerðar voru, eru á mynd 2.

Mynd 3 sýnir samband rennslisathugana og niðurstaðna á heildaraurburði þeirra 6 sýna er tekin voru. Á myndum 4 og 5 er leitast við að finna samband rennslis Tungnaár við Vatnaöldur (VHM 96) og rennslis árinna á sýnatökustað, reiknað er þar með því að lágmarksrennsli við VHM 96 sé um $40 \text{ m}^3/\text{s}$. Á mynd 6 hafa niðurstöður þeirra athugana sem gerðar voru í ágúst 1979 verið settar á blað með þeim athugunum sem gerðar voru í júní, júlí og ágúst 1967.

Reykjavík 1980-02-01

Helgi Gunnarsson.

Tafla I

	Sandur og mór Sand	Mór og méla Silt	Méla og leir Silt and clay	Leir Clay	Samtals Total
Kornastærð Grain size mm	2,7-0,062	0,062-0,0034	0,0034-0,0016	<0,0016	
Aur / vatn Sediment/water mg/l	953	438	53	58	1.502
%	63,4	29,2	3,5	3,9	100,0
	Sandur og mór Sand	Mór og méla Silt	Méla og leir Silt and clay	Leir Clay	Samtals Total
Kornastærð Grain size mm	1,7-0,062	0,062-0,0029	0,0029-0,0016	<0,0016	
Aur / vatn Sediment/water mg/l	919	454	44	91	1.508
%	60,9	30,1	2,9	6,0	99,9
	Sandur og mór Sand	Mór og méla Silt	Méla og leir Silt and clay	Leir Clay	Samtals Total
Kornastærð Grain size mm	2,6-0,062	0,062-0,0044	0,0044-0,0016	<0,0016	
Aur / vatn Sediment/water mg/l	1.824	1.067	93	80	3.064
%	59,5	34,8	3,0	2,6	99,9
	Sandur og mór Sand	Mór og méla Silt	Méla og leir Silt and clay	Leir Clay	Samtals Total
Kornastærð Grain size mm	2,2-0,062	0,062-0,0035	0,0035-0,0016	<0,0016	
Aur / vatn Sediment/water mg/l	1.280	586	51	46	1.963
%	65,2	29,9	2,6	2,3	100,0
	Sandur og mór Sand	Mór og méla Silt	Méla og leir Silt and clay	Leir Clay	Samtals Total
Kornastærð Grain size mm	1,2-0,062	0,062-0,0030	0,0030-0,0018	<0,0018	
Aur / vatn Sediment/water mg/l	762	183	25	61	1.031
%	73,9	17,7	2,4	5,9	99,9
	Sandur og mór Sand	Mór og méla Silt	Méla og leir Silt and clay	Leir Clay	Samtals Total
Kornastærð Grain size mm	1,7-0,062	0,062-0,0032	0,0032-0,0016	<0,0016	
Aur / vatn Sediment/water mg/l	1.269	274	39	55	1.637
%	77,5	16,7	2,4	3,4	100,0

79.08.14.23²

79.08.15.10²

79.08.15.16⁵

79.08.15.21²

79.08.16.06²

79.08.16.10²

Dags og tími

33

49

29

35

43

46

4ppleyst efni mg/l

15,6

15,2

25,2

20,5

13,9

13,8

Reinnsli m³/s

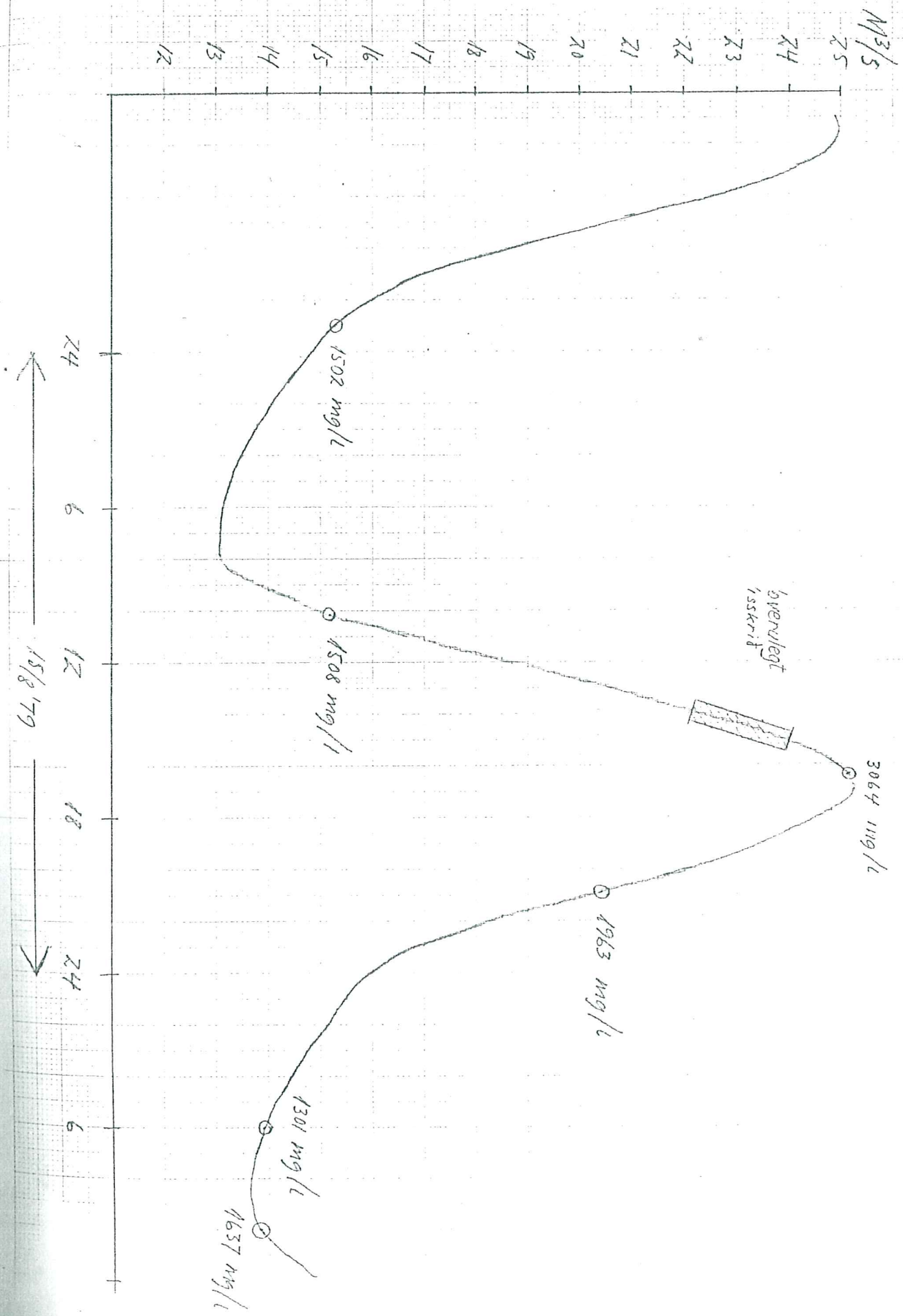

ORKUSTOFNUN

1980 02 01

Rennslí Tungnaár vit Vatnaöldur
Mynd 1

H.G.

Mynd 2

1980 02 01
HG

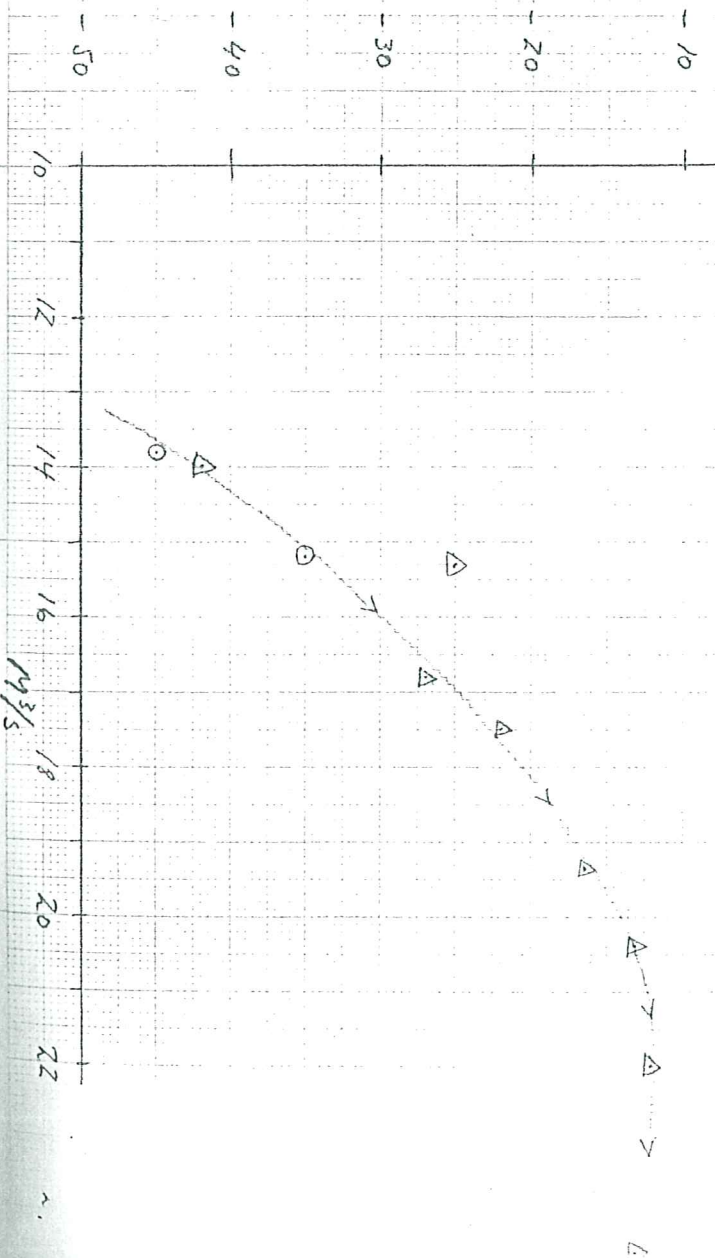
Timi

1979 08

14.	23 ⁰⁰	-25	153 M ³ /s
15.	10 ⁰⁰	-35	15.2
15.	16 ⁴⁵	-15	25.2
15.	17 ⁰⁰	-11.2	28.2
15.	18 ⁰⁰	-13.2	24.5
15.	20 ⁰⁰	-12.0	22.0
15.	21 ⁰⁰	-13.0	20.4
15.	21 ³⁰	-16.6	19.2
15.	22 ³⁰	-22.0	17.5
15.	23 ⁰⁰	-27.0	16.8
16.	6 ⁰⁰	-42.0	14.0
16.	10 ⁰⁰	-45.0	13.8

h/.

rennsli

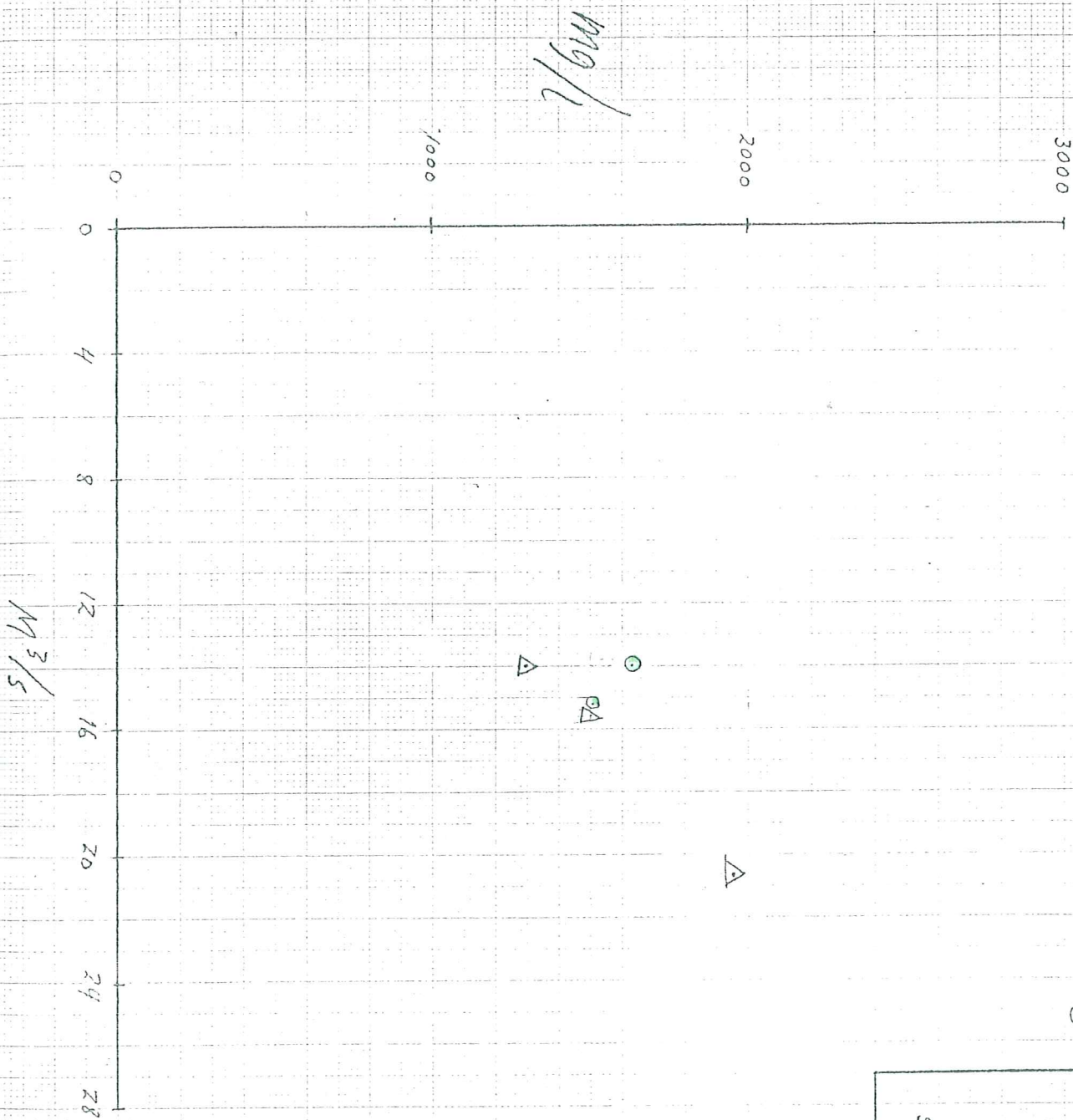
Tungna Jökulrökur
Samband álesturs og rennsli

○ Vakandi rennsli
▲ Minnkandi rennsli

Mynd 3

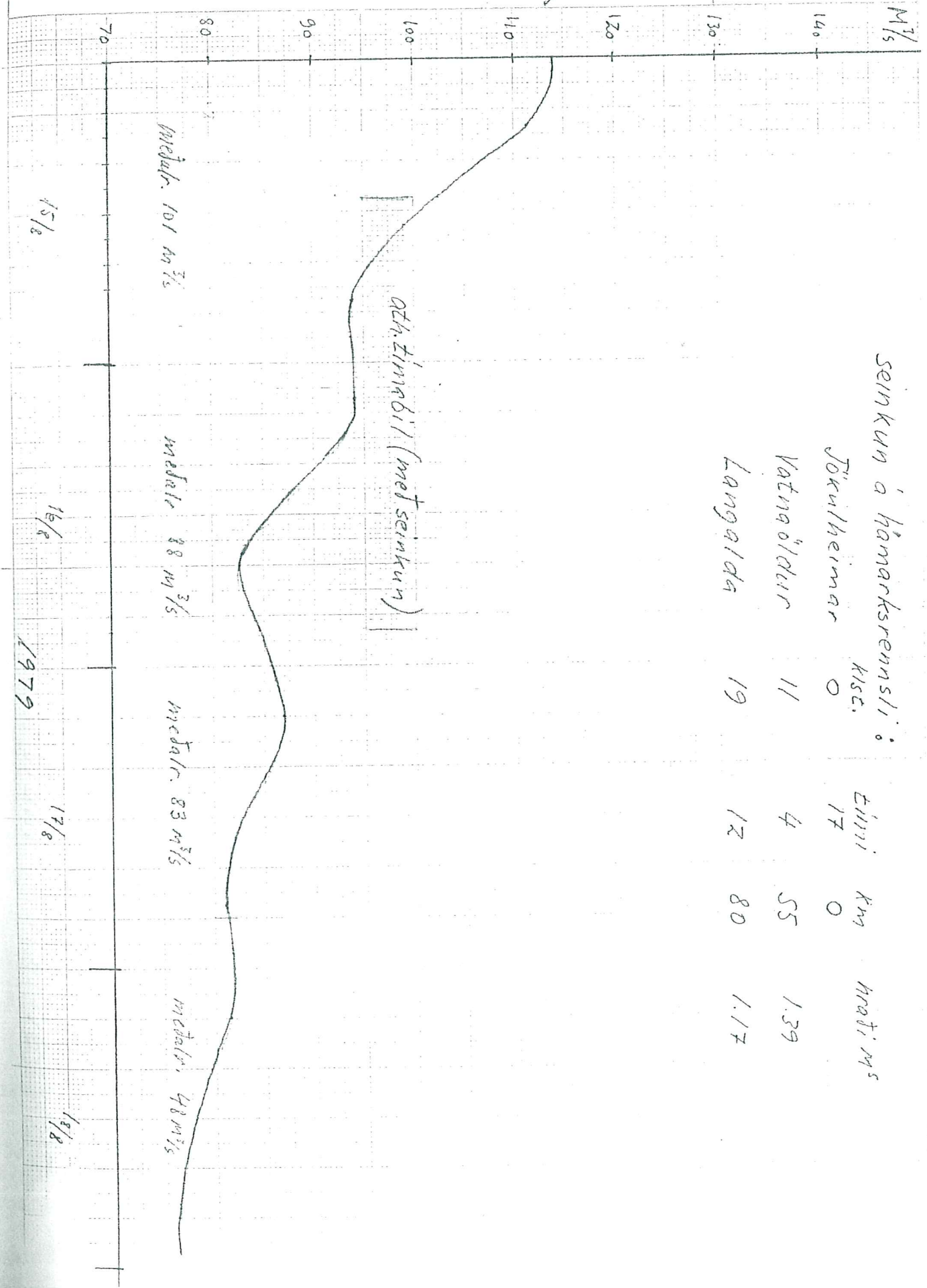

Tungnaa Tokulhökkin
 aurburður mg/l/rennsli
 sýnishorn frá ágúst 1979

○ Vaxandi rennsli
 △ minnkandi rennsli

Tungnaá Vatnaöldur VHM 96
afrit af sirita Mynd 4

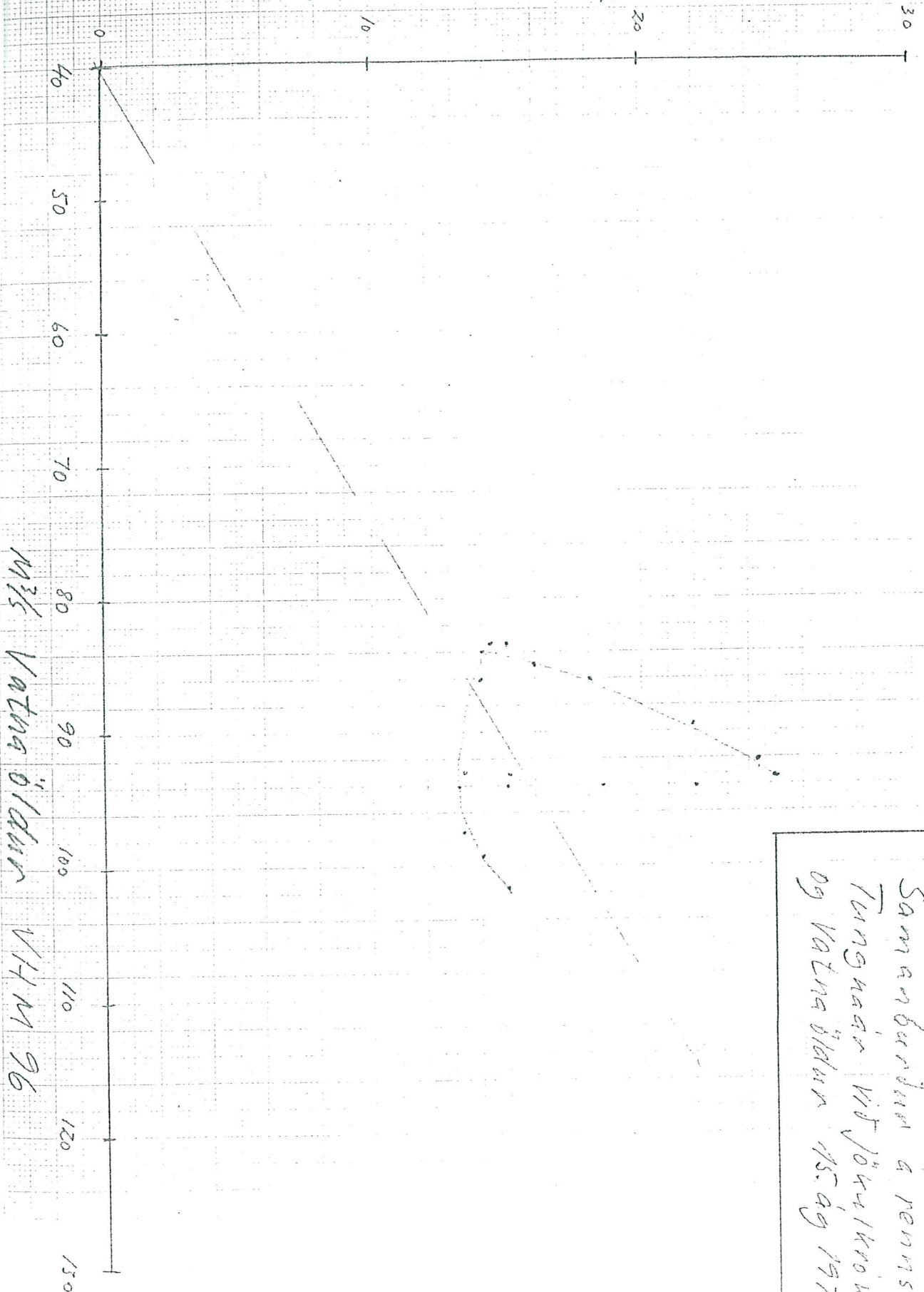
seinkun á hámarksrennsli:

	Kist.	Þítti	km	hrati m/s
Jökulhermar	0	17	0	
Vatnaöldur	11	4	55	1.39
Langalda	19	12	80	1.17

Mynd 5

Jökulkrökur M^2/s

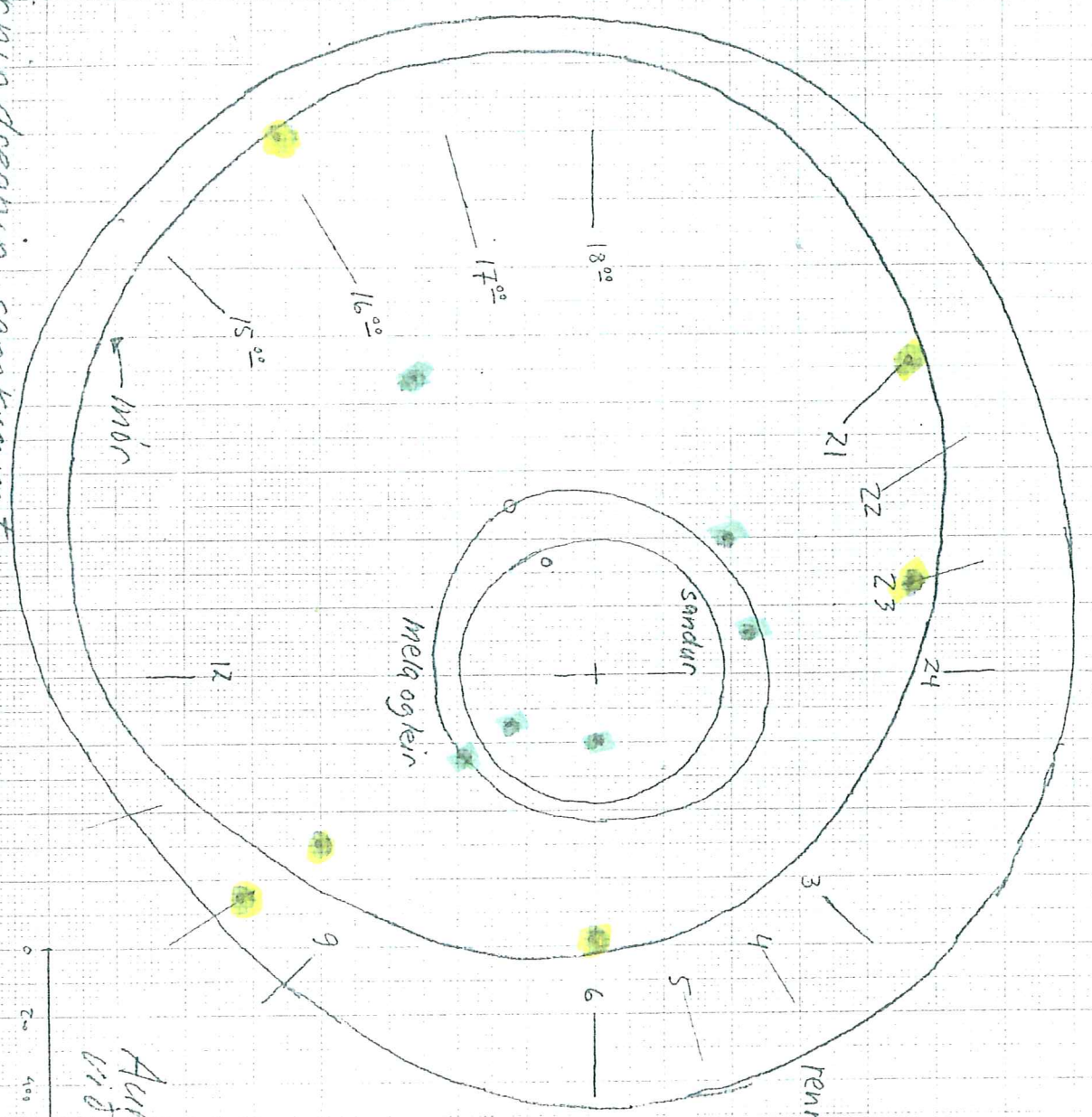

M^3/s Vatnaöldur VHM 96

Sambandur á rennsli
 Tungnaár við Jökulkrök
 og Vatnaöldur 15. ág 1979

Tungná Jökulkrökur

Þvingir nín dregur samkvæmt
sýnishornum frá júlí og ágúst 1967

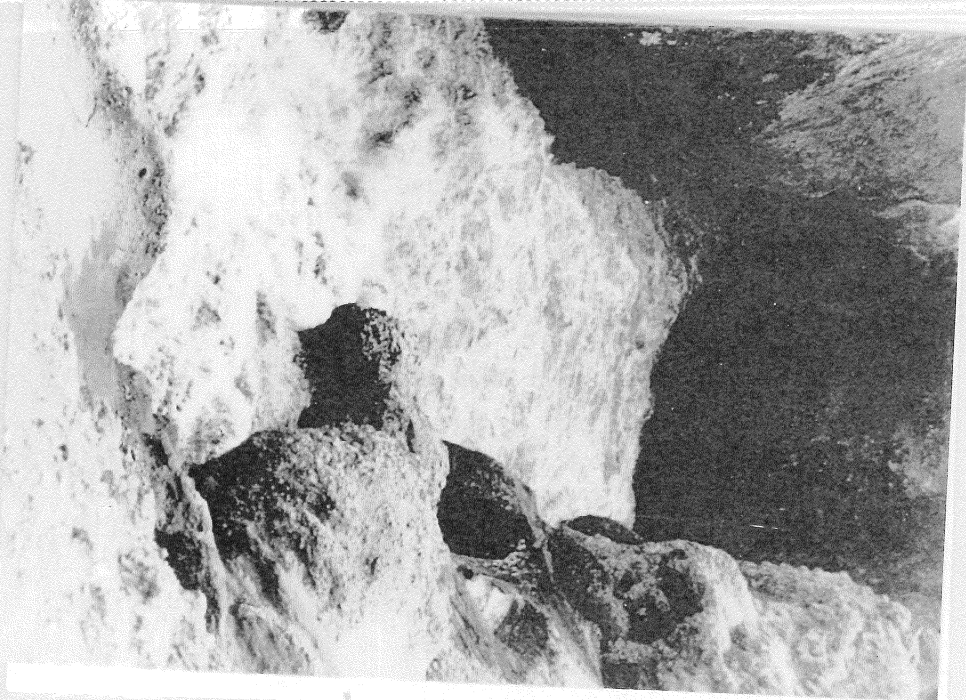
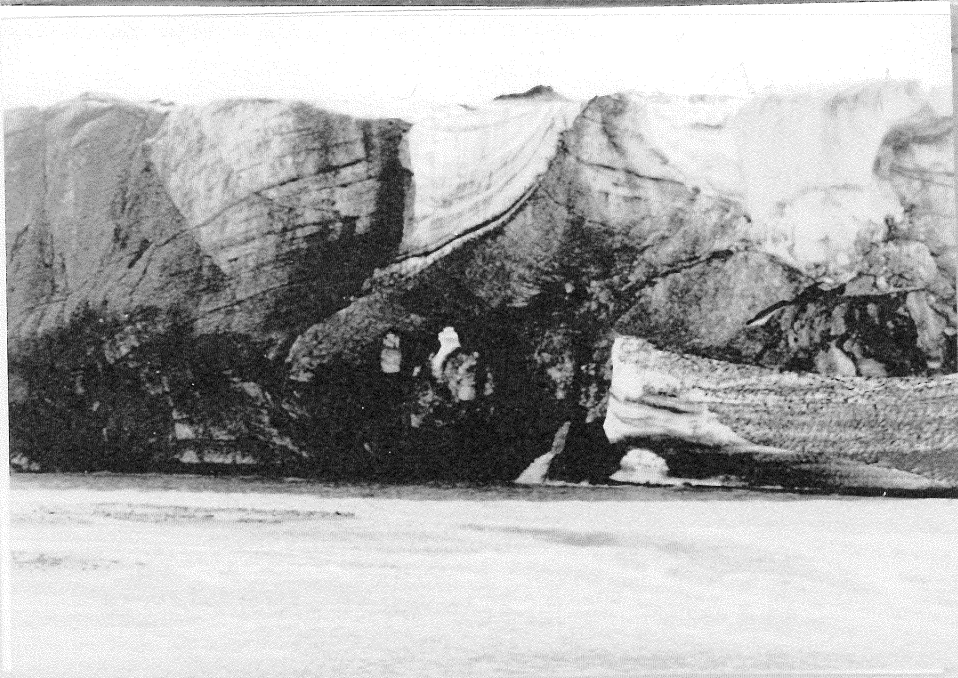

Árburðardreiting miðst
við stöðværing málstra,
klukka

Þensli: % hlutfall af hámar

Sýnishorn tekinn af:
 ● Sandur og mör m
 ● mör og mela

Jan 21

